

Aalborg Katedralskole

Morten Nielsen. Et aktuelt Problem. Kronik i Socialdemokraten 21.6.1942.

Uddrag. Hele kronikken findes også i sin helhed i materialesamlingen

Et aktuelt Problem

Jeg fik g for den Stil, for Problemet var misforstaaet. Jeg protesterede dengang, og jeg protesterer stadig. Det var ikke mig, der misforstod noget.

Det var i Juni Maaned, Aarsprøven i skriftlig Dansk fra anden til tredje G. Vi sad og skrev i Gymnastiksalen, udenfor voksede et grønt Lindetræ i en blaa Himmel, og Maagerne fløj som Snebolde.

Stilen hed "Et aktuelt Problem", og jeg skrev om Elizabeth.

Det trak op dengang. Danzig var ikke mere et klejnt Appendix til Europas Geografi, men det besværlige Midtpunkt i storpolitiske Tovtrækkerier. Der var dukket noget op, der hed Østersøproblemet. Og paa Gadehjørnerne og Kaffebarerne manifesterede et tredje aktuelt og voldsomt Problem sig: Arbejdsløsheden.

Der var nok at skrive om, og Avisartikler fra de sidste Maaneder blev molestrerede inde i uvillige Hoder for at komme ud igen som skraa Bogstaver i Stilebøger.

Men jeg begik den vanvittige og respektløse Handling at skrive ti Sider om Elizabeths Mundvige og om hendes blaa Havelaage, om hendes Haar og henes Karakter, hendes Uberegnelighed og Hemmelighedsfuldhed. Der var ogsaa noget om Græsplæner, en Bænk paa Kirkegaarden og en inderlig Erindring om et Bal og en Hjemtur i Snevejr. Og om nogle Dage bagefter, i et fortryllet Helvede.

Midt i det hele stod der Vers og prangede, det irriterede dem ogsaa.

Jeg var til Konference med en ængstelig Dansklærer, der ikke mente, der kom noget godt ud af den Slags. Og en anden Lærer suttede paa sin Pibe og spurgte, om det i Grunden ikke var letfærdigt at kalde saadan en Omgang for et aktuelt Problem, netop naar man rundt om i Verden stod og fandt Knojerne frem igen.

Men jeg blev arrig og uærbødig og sagde, at der var en anden Aktualitet end Telegrammernes. Det var *Livsformernes uindskrænkede Aktualitet*. Saadan sagde jeg i mit Hovmod. Jeg var sytten Aar og havde lidt meget under Filipenser, Tobak og Natteroderi med Vers om min Sjæl, den Syndens Afgrund... indtil Elizabeth var traadt frem af de ligegyldige Væseners Taagemur og havde taget en lykkelig og straalende Form for mine Øjne.

Og jeg havde Ret. Jeg *havde* Ret. Det var hverken Letfærdighed eller Overfladiskhed. Det var noget dybt og tungt og reelt, det var et Problem, og det var Elizabeth.

Hvis jeg havde været frækkere, havde jeg sagt: Det var Livet.

Naar det var renest.

Det meste af det, man skriver om, har ikke meget at gøre med Stilene, man afleverede hver anden Torsdag Morgen. Naar det endelig er en Slags Stile, er de mindre ærlige end dengang: Det er velskrevne, halvsloje Artikler, som man modstræbende laver, naar man har brugt sine Penge. Det eneste, de er, er *lette*.

Der er andet, man nødvendigvis maa skrive om. Angsten staar i Taagen og i Mørket, i Luft og i Bølgeskum, og man rummer mere end et Ekko af det, der sker: Udvendige Ting som Lyskastere, Troppetransporter, unge stangdrukne Soldater paa en Sporvogn, korte Meddelelser i Aviserne – alt det er blevet mere indvendigt end udvendigt. Tingene er ikke mere Ting, de er Skæbne, og det er svært at finde dens Hensigt.

Aalborg Katedralskole 1940. Meddelelser om Skoleaaret 1939-40

E. De Kyndeske Præmier for de bedste danske Stile tilkendes ved Skoleaarets Afslutning i 1939 Studenterne Inge Bjørnshave og Erik Anker-Møller, Karl Bent Nielsen og Anders Trankjær i II, Stephan Østergaard og Niels P. Dalsgaard Andersen i I.